

лесно се справяли съ враговетъ си: и Ст. Ганчевъ и Пахомий намѣрили затвора.

По-нататъкъ църковната борба въ М.-Търново се е движала подъ влиянието на ония идеи и събития, които се развивали въ него отъ идването на Ст. Ганчевъ до прогонването на Пахомия. Дѣлата и проповѣдитѣ на тия двама народни будители, каквито и да сж били личнитѣ имъ недостатъци, не останали безъ влияние срѣдъ народа, който започналъ по-ясно да вижда, кжде сж собственитѣ му интереси и кои сж истинскитѣ му волители“.

За този бележитъ севлиевецъ и за неговата дейность по борбитѣ за църковната ни свобода е писано доста много. За него сж писали още: Юрданъ Попсоргиевъ, Д-ръ Хр. Стамболски, Г. Димитровъ, професоръ д-ръ Петъръ Никовъ и др., а това показва, че архимандритъ Пахомий, за времето си, не е билъ обикновена личность. Иларионъ Макариополски е виждалъ въ неговото лице достоенъ защитникъ на българската църква, а будни българи въ Цариградъ сж искали той да бжде ржкоположенъ за владика. За него се интересували не само тогавашнитѣ водачи на българския народъ, но още и рускиятъ пълномощенъ министъръ въ Цариградъ, както и Одринскиятъ руски консулъ Золотаревъ, който въ писмото си до Найдѣтъ Геровъ отъ 20.XI. 1863 год. го намира за твърде уменъ и образованъ.

Съ дейността си, обаче, архимандритъ Пахомий не се е правилъ на гърци и турци и затова е билъ преследванъ и жестоко измъчванъ отъ тѣхъ. Тѣ умишлено сж създавали срещу него обвинения и клевети за неморални деяния и че билъ въ връзка съ Букурещкия революционенъ комитетъ, за да го хвърлятъ въ затвора, дето билъ подложенъ на мъчителни и непоносими изтезания и заплашвания съ смъртъ, и по този начинъ да го принудятъ да се откаже отъ борбата си срещу тѣхъ, но тѣ не сж успѣли да го отклонятъ отъ тази му борба.

Въ книжката си „Житие и страдание грѣшнаго архимандрита Пахомия Рилскаго“, В. Беязовъ пише за него: „Смѣлитѣ борци за нашето освобождение отъ двойното иго, въ очитѣ на тогавашното чорбаджийство, сж били авантюристи, нехранимайковци. За такъвъ минавалъ и многострадалниятъ архимандритъ Пахомий. И Ботйовъ, и Левски, и Раковски сж били третираны като отца Пахомия, защото и въ тѣхния животъ имало не малко авантюризмъ. Това не прѣчи днесъ да признаемъ заслугитѣ на тия авантюристи къмъ народа. Архимандритъ Пахомий е билъ патриотъ, човѣкъ съ висока култура, неустрашимъ борецъ, силенъ ораторъ и смѣлъ агитаторъ, пребродилъ голѣма часть на България и вредъ е разнасялъ зова на свободата“.

Че животътъ на архимандритъ Пахомий е билъ низъ отъ борби и страдания за народа ни, се вижда отъ това, че